

Sygn. akt VIII Pz 26/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka

Sędziowie: SSO Grzegorz Tyrka

SSR del. Renata Stańczak (spr.)

po rozpoznaniu sprawy w dniu 16 maja 2016r. w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie K. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o zadośćuczynienie

na skutek zażalenia pozwanej (...) Spółka Akcyjna w K.

od postanowień Sądu Rejonowego w Z. zawartych w wyroku

z dnia 11 lutego 2016r. sygn. akt IV P 442/14

p o s t a n a w i a:

1. zmienić zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 3 wyroku w ten sposób, że zasądza od powoda K. S. na rzecz pozwanej (...) S.A. w K. kwotę 1.020,00 zł (jeden tysiąc dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

2. zmienić zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 4 wyroku w ten sposób, że nakazuje pobrać od pozwanej (...) S.A. w K. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Z. kwotę 280,00 zł (dwieście osiemdziesiąt złotych) tytułem części kosztów sądowych, w pozostałym zakresie przejmując je na rachunek Skarbu Państwa;

3. oddalić zażalenie pozwanej w pozostałej części;

4. zasądzić od powoda na rzecz pozwanej kwotę 150,00 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del. Renata Stańczak

Sędzia Przewodniczący (spr.) Sędzia

UZASADNIENIE

K. S. wniósł pozew przeciwko (...) S.A. w K. domagając się zasądzenia kwoty 20.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z chorobą zawodową - pylicą górników kopalń węgla z ustawowymi odsetkami począwszy od dnia 22 października 2013r.

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2016r. w sprawie IVP 442/14 Sąd Rejonowy w Z.:

- w punkcie 1 zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznane krzywdy z ustawowymi odsetkami od dnia 22 października 2013r;
- w punkcie 2 oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
- w punkcie 3 zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 300 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
- a w punkcie 4 nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Z. kwotę 1.016,46 zł tytułem kosztów sądowych.

W uzasadnieniu w zakresie kosztów procesu Sąd Rejonowy wskazał, że oparł się na art.100 zd.drugie k.p.c., §6 pkt 3 i § 11 ust.1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.nr 163 poz.1349 z późn.zm.) oraz na art.113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2015r.o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.z 2005r.nr 167, poz.1398).

Powyższe orzeczenie zaskarżyła pozwana (...) S.A.w K. w części dotyczącej zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz w części dotyczącej nakazania pobrania od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Z. kwoty 1.016,46 zł tytułem kosztów sądowych, tj.w pkt.3 i 4 powołanego wyroku.

Orzeczeniu temu pozwana zarzuciła:

- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj.art.98 k.p.c.i art.100 zd. pierwsze k.p.c. poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda i Skarbu Państwa całości kosztów zastępstwa procesowego i kosztów sądowych, pomimo tego, iż to pozwana wygrała proces w 85%, a powód utrzymał się w swym roszczeniu tylko w 15% i w konsekwencji nie zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej i na rzecz Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego i kosztów sądowych w stosunku do części, w jakiej roszczenie powoda zostało oddalone,
- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj.art.100 zd.drugie k.p.c. poprzez jego zastosowanie pomimo tego, iż przepis ten nie ma zastosowania w sprawach, w których Sąd orzeka o zadośćuczynieniu na podstawie art.445 § 1 k.c.

W związku z powyższymi zarzutami pozwana wniosła o:

- 1.zmianę zaskarżonego orzeczenia w pkt.3 przez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kwoty 1.020,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- 2.zmianę zaskarżonego orzeczenia w pkt.4 przez nakazanie pobrania od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Z. kwoty 1.016,46 zł tytułem kosztów sądowych,
- 3.zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,
4. rozpoznanie sprawy również pod nieobecność pozwanej,
5. uchylenie – w trybie art.395§2 k.p.c. zaskarżonego postanowienia przez Sąd Rejonowy w Z. we własnym zakresie, jako oczywiście uzasadnionego i rozpoznanie sprawy na nowo oraz wydanie orzeczenia zgodnie z treścią zażalenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie pozwanej (...) S.A. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Bezspornym w sprawie jest, że skoro powodowi zasądzono kwotę 3.000 zł z żądanych 20.000 zł, to powód utrzymał się w swym roszczeniu jedynie w 15%. Pozwana wygrała sprawę w 85%. Bezspornym również jest, że aż do wydania wyroku powód nie zmodyfikował ani nie ograniczył swojego roszczenia. W toku całego procesu powód reprezentowany był przez fachowego pełnomocnika.

Zgodnie z art.98 § 1 k.p.c.strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). § 2 tego przepisu stwierdza, że do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. Suma kosztów przejazdów i równowartość utraconego zarobku nie może przekraczać wynagrodzenia jednego adwokata wykonującego zawód w siedzibie sądu procesowego. Z kolei § 3 do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Zgodnie z art.100 k.p.c, na który powołuje się w uzasadnieniu Sąd I instancji, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

W sprawie niniejszej porównanie kwoty żądanej z ostatecznie zasądzoną nie pozwala na uznanie, że powód uległ tylko w nieznacznym stopniu. Wręcz przeciwnie, jego żądanie uznane zostało tylko w niewielkiej części. Skoro tak, to rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego należało oprzeć na art.100 zd. pierwsze k.p.c. i stosunkowo rozdzielić te koszty pomiędzy stronami. Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w K. prezentowane w wyroku z dnia 17 kwietnia 2015r. w sprawie I ACa 1114/14, kiedy tamt.Sąd stwierdza, iż „w sprawach o zadośćuczynienie przyznawanie kosztów postępowania stronie, której żądanie zostało tylko uznane w części, kłóciłoby się z zasadą dyspozytywności, która z jednej strony wskazuje, że zakres żądania kształtuje sama strona powodowa, ale z drugiej czyni ją również odpowiedzialną za zgłoszone roszczenie. Rzeczą strony dochodzącej zadośćuczynienia, w szczególności reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika, jest wstępna ocena żądania co do jego zasadności i wysokości. To strona powodowa winna ponosić ryzyko, że jeżeli wytoczy powództwo o świadczenie nadmiernie wygórowane, będzie musiała w tym zakresie ponieść konsekwencje w zakresie kosztów procesu” (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z dnia z dnia 17 kwietnia 2015 r.w sprawie I ACa 1114/14, a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r.w sprawie I CZ 43/12).

Rację ma też skarżąca twierdząc, że Sąd Rejonowy niesłusznie powołał się na art.100 zd. drugie k.p.c. jako na podstawę zasądzenia kosztów postępowania od pozwanej, gdyż przepis ten nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. Odwołanie się w art. 100 k.p.c. do "oceny sądu", w sposób wyraźny wskazuje na zastosowanie tego przepisu przede wszystkim w sytuacjach, w których o wysokości żądania pozwu sąd orzeka na podstawie art. 322 k.p.c., tj. na podstawie "własnej oceny", gdy ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione. Przepis ten, wobec nie zamieszczenia w nim wzmianki o zadośćuczynieniu, nie ma zastosowania do zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 445 § 1 k.c. Takie stanowisko zaprezentował Sąd Apelacyjny w B. w wyroku z dnia 12 września 2013 r. w sprawie sygn. akt I ACa 363/13 oraz Sąd Apelacyjny W K. w wyroku z dnia 3 grudnia 2014r.w sprawie I ACa 704/14 , a Sąd Okręgowy rozpoznający niniejszą sprawę w pełni je podziela.

Reasumując, podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w niniejszej sprawie powinny stanowić art.98 k.p.c. w zw.z art.100 zd. pierwsze k.p.c. i ze względu na to, że powód utrzymał się ze swym roszczeniem tylko w 15%, to on powinien być zobowiązany do poniesienia kosztów zastępstwa procesowego na rzecz strony przeciwnej. Poniesione przez obie strony koszty zastępstwa procesowego to kwota 1.200 zł przy wartości przedmiotu sporu 20.000 zł (§6 pkt 5 i § 11 ust.1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r.w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę

prawnego ustanowionego z urzędu Dz.U.z 2013r.poz.490 z późn.zm.). Skoro pozwana wygrała sprawę w 85%, należne jej koszty zastępstwa procesowego to kwota 1.020,00 zł.

Wobec powyższego należało zmienić postanowienie zawarte w punkcie 3 wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 16.02.2016r., zasądzając od powoda K. S. na rzecz pozwanej (...) S.A.w K. kwotę 1.020,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Również błędne było rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w Z. w zakresie obciążenia pozwanej kosztami sądowymi w całości. Na koszty sądowe złożyły się wydatki w postaci kosztów dokumentacji medycznej (60,70 zł – k.85 akt) i dwóch opinii biegłego (663,86 zł + 141,97 zł – k.148 i 186 akt) oraz opłata od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony.

Zdaniem Sądu Okręgowego niesłusznym jest obciążanie pozwanej całością kosztów sądowych. Art.113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.t.j.z 2016r.poz.623), na który powołuje się Sąd Rejonowy, przewiduje, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiszczyć lub których nie miał obowiązku uiszczyć kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Skoro tak, to w myśl cytowanych wyżej przepisów i orzeczeń sądów, pozwana powinna być obciążona kosztami sądowymi jedynie w takim zakresie, w jakim uległa przeciwnikowi, a więc w 15%. Nadto pozwana powinna uiszczyć opłatę sądową, ale od zasądzonego roszczenia w wysokości 5% (art.13 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Stąd należało zobowiązać pozwaną do uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa kwoty 280,00 zł (15% z 866,53 + 150 zł).

Wobec powyższego musiało ulec zmianie zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 4 wyroku, przy czym nie ma racji pozwana twierdząc, że to powód powinien ponosić koszty sądowe w sprawie. Zgodnie bowiem z art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nie mają obowiązku uiszczenia kosztów sądowych pracownik wnoszący powództwo lub strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem art. 35 i 36. Z kolei art. 97 ustawy o kosztach sądowych przewiduje, że w toku postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy o roszczenia pracownika wydatki obciążające pracownika ponosi tymczasowo Skarb Państwa. Sąd pracy w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji rozstrzyga o tych wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113, z tym że obciążenie pracownika tymi wydatkami może nastąpić w wypadkach szczególnie uzasadnionych.

Powód był zwolniony od opłaty sądowej od pozwu, bowiem jego żądanie nie przekraczało kwoty 50.000 zł. Nie zachodzi też w sprawie żaden szczególnie uzasadniony wypadek, ze względu na który można by obciążyć powoda wydatkami w sprawie. Takiej okoliczności nie wskazała pozwana w zażaleniu. W tej sytuacji zażalenie pozwanej w tym zakresie musiało ulec oddaleniu.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w sentencji w oparciu o treść art. 385 i 386§1 k.p.c.w zw.z art. 397§1 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w oparciu o art.98 k.p.c.w zw.z §2 pkt 2 i w zw.z §9 ust.1pkt 5 i §10 ust.2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r.w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.z 2015r.poz.1804).

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del. Renata Stańczak

Sędzia Przewodniczący (spr.) Sędzia